

SØKNAD/PROSJEKTBEKRIVELSE

TORE HUNDS RIKE - PÅ VEI MOT NASJONALJUBILEET

Prosjektperiode: august 2021 - desember 2022

Fase 1 «OPPRIGG»

T
O
R
E

H
U
N
D
S

R
I
K
E

Kort beskrivelse

Hensikten med denne søknaden og hovedprosjektet *Tore Hunds rike* er å løfte frem regionens rike historie gjennom deltakelse i «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år.» Nasjonaljubileet feirer at Norge har bestått som rike i 1000 år. Slaget på Stiklestad i 1030 er en av de mest symbolsterke hendelsene i norsk historie. Her spiller vår region ved høvdingen Tore Hund fra Bjarkøy og hans slekt en stor rolle. Ved å ta tak i historien og formidle den på en ny og innovativ måte skal vi begeistre barn, unge og voksne - lokalt og nasjonalt. I samspill med kunstnere, kulturlivet og kreative næringer vil vi løfte frem og formidle vår del av norgeshistorien på en innovativ måte som etter hvert gir reiselivet et nytt og unikt produkt å markedsføre. Vi skal løfte opp og frem nisje- og småskalaprodusenter innen lokalmat i Øyriket i Vågsfjorden og i regionen gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement.

2023 er vår regions markeringsår i det store jubileet. Vi vil, basert på resultatene fra forprosjektet, klargjøre Bjarkøy, Harstad og regionen på vertskapsrollen gjennom forankring, formidling, forskning og programskaping. Vi skal jobbe med ulike metoder for formidling av historien (både den norrøne og den samiske), ressursene i Øyriket og jubileumsarbeidet spisset til ulike målgrupper. For å lykkes, må vi forankre budskapet hos barn og unge, lokalbefolkninga og regionen, til næringsliv, reiseliv og politikere. Vi vil derfor la målgruppene være med å definere innholdet i jubileumsprogrammet gjennom en god plan for forankring.

Denne søknaden gjelder i hovedsak prosjektledelse og -administrasjon og engasjering av et bærekraftig lokalmat-konsept i vårt arbeid. Ved å få prosjektledelse på plass og finansiert, vil vi kunne få i gang arbeidet for alvor og påvirke til at delprosjekter og tiltak faktisk gjennomføres. I sum vil programskaping frem til høsten 2022 og gjennomføring av markeringsåret i 2023 gi Øyriket i Vågsfjorden, Harstad og regionen større publisitet, attraksjonskraft og bolyst. Dette vil igjen gjøre Øyriket og regionen til et mer modent reiselivsprodukt med mulighet for skaping av nye arbeidsplasser.

Prosjektbeskrivelse

Hovedmålet for nasjonaljubileet er å legge til rette for et kunnskapsbasert og inkluderende jubileum som underbygger et livskraftig og bærekraftig samfunn. Hovedmålet uttrykkes ved ambisjonene om å skape en nasjonal jubileumsmarkering som er inkluderende og samtidsrelevant, samt å bruke anledningen til å arbeide for et nasjonalt kunnskapsløft knyttet til spørsmålet om hva Norge har vært, hva Norge er og hva Norge skal/bør være.

En slik refleksjonsinngang krever tid. Det samme gjør ambisjonen om å inkludere hele Norge i jubileet. Derfor er prosessen fram til 2030 minst like viktig som selve jubileumsåret. Viktigheten av denne langsiktige og inkluderende tilnærmingen til jubileumsarbeidet fremheves i Familie- og kulturkomitéens merknad i Innst 14 S (2018-2019): «... Komiteen poengterer betydningen av at dette blir et samlet nasjonalt løft, at prosessen er inkluderende, og at utvikling av ny kunnskap mot 2030 er

nødvendig.» Nasjonaljubileet 2030 er en god anledning å bygge opp om dette gjennom å invitere til Den store samtalen om Norge. Hvilke grunnpillarer er det norske samfunnet bygd på og hvilke skal bære det videre? Stiklestad Nasjonale Kultursenter er prosjekteier og leder det nasjonale jubileumsarbeidet.

I den politiske samarbeidsplattformen til fylkesrådet for Troms og Finnmark fylkeskommune «Et sterkt nord» står det: *Kunst, kultur og kreative næringer er viktige komponenter i en samlet reisemålsopplevelse. Derfor er forvaltning av og arbeid med kunst, kultur og kulturarv også meget viktig for reiselivet og turismen.* Dette prosjektet skal bidra til forvaltning og formidling av vår regions og hele Norges kulturarv: historien om hvorfor høvdingen Tore Hund fra Bjarkøy gikk til det skrittet å ta livet av Norges konge gjennom en nøye planlagt strategi. Slaget var nærmest en intern maktkamp mellom Skandinavias elite.

Samenes rolle i tildragelsene for 1000 år sida skal ha like stort fokus som den norrøne delen av historien. Samene var nødvendige handelspartnere for høvdingens økonomi og makt, ikke minst som leverandører av produkter som var nødvendige for datidas skipsteknologi (tran/olje, reip, m.m.) og luksusartikler (elfenbein av kvalross, pelsverk, m.m.) med gode avsetningsmuligheter i Europa. Olav Haraldsson som konge arbeidet kontinuerlig med å bringe denne handelen under kongelig kontroll på å få styring over denne handelen.

Kunst skal komme til syne på Tore Hunds hjemsted Bjarkøy i form av en kunstinstallasjon, et stedsspesifikt kunstverk i det offentlige rom. Prosjekt skal utlyses som en kunstkonkurranse i prosjektperioden gitt finansiering. Kulturlivet skal få utfolde seg på mange områder i planlegging og gjennomføring av en forrykende utendørs festforestilling i Øyriket der operastjerner fra nord har hovedrollen. Lokalmatprodusenter med ulike produkter som har sin unike historie og vi ønsker å hente frem kunnskapen om historisk mattradisjon. Med et slikt arktisk samspill mellom kunst, kultur og kreative næringer håper vi at midlene det søkes om innfris, slik at vi faktisk kan gjennomføre alle planene.

Natur- og kulturhistorie har fått økt interesse som en følge av pandemien. Naturbaserte, bærekraftige opplevelser er fremtidens reiselivsutvikling. Prosjektet har også et tydelig fokus på bærekraftig lokalmat; vikingtidig matproduksjon/tilberedelse/kosthold skal inngå som en naturlig del av Tore Hunds rike gjennom aktiviteter og arrangement.

I forprosjektet fikk vi gjennomført et lite forskningsoppdrag av en doktorgradsstipendiat ved UiT. Vi ønsker å fortelle om innholdet gjennom eksempelvis en utstilling. Og vi ønsker å påvirke til mer forskning gjennom flere forskningsoppdrag (UiT), flere utgravninger* og synliggjøring av kulturminner.

*Utgravningene i Nergården er en del av et forskningsprosjekt kalt «Stornaust, maritim kommunikasjon og høvdingmakt» i jernalder og middelalder som Forskningsgruppa Arctic Archaeology (ArcArc) ved Norges arktiske universitetsmuseum starta i 2019. Utgravningene inngår også i arbeidet med revitalisering av Fotefar mot nord på Bjarkøy, Harstad kommune. Selve utgravninga er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetsmuseet v/Stephen Wickler og TFFK, seksjon for kulturarv og er finansiert av Riksantikvaren, Universitetsmuseet og Troms og Finnmark fylkeskommune.

Utgravninger gjort av Tromsø museum og Troms og Finnmark fylkeskommune (TFFK) i 2019 og 2020 bekrefter langt på vei det vi hadde antatt: at skipet til Tore Hund var større enn både Oseberg- og Gokstadskipet. Bjarkøyingskipet var 30-35 meter langt, var rodd av 40 mann og var ei såkalt 20-sesse. Det vitner om nordnorsk makt, ressurser og rikdom i nord. Temaet for 2023 er nettopp **Ressurser og rikdom.**

Gjennom hele denne prosjektfasen/-perioden (2021-2022) skal vi jobbe med programskaping - det som skal bli innholdet i jubileumsprogrammet 2023. Men vi må forberede oss og vi må fortsette å forankre og formidle historien og jubileet. Det vil vi gjøre gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement. Så skal vi lansere programmet med brask og bram høsten 2022. Store jubileum og markeringer viser seg å være enormt identitetsbyggende, de frigjør mye positiv energi og bygger stolthet hos lokalbefolkningen.

Bakgrunn

Nasjonaljubileet «Norge i tusen år» feirer at Norge har bestått som rike i 1000 år. Olav Haraldssons fall i slaget på Stiklestad og helgenkåringen i Nidaros året etter fikk dyptgripende betydning for fremveksten av det norske riket politisk, religiøst, rettsmessig og kulturelt. Konsekvensene utgjør en nasjonal og internasjonal arv som det norske samfunnet fortsatt bygger på. I denne historien har vår region og Tore Hunds slekt en stor betydning. Vikingene fra nord spilte en stor rolle i opprøret mot kongen, men denne delen av historien har ikke kommet godt nok frem. Vi kan, med støtte i Snorre sin dramatisering av historien, si at opptakten til slaget på Stiklestad startet her med drapet på Asbjørn Selsbane, og moren Sigrid gav spydet med Asbjørns blod på til Tore Hund med oppfordringen om hevn. Nå har vi sjansen: Tore Hunds rike har fått 2023 som sitt markeringsår i det store jubileumsarbeidet og samarbeidet – og den sjansen kan vi ikke la gå fra oss. Oversikt over alle regioner som vil delta i jubileet finner man her: https://norgeitusenaar.no/#om_jubileet

Prosjektarbeid for formidling av Bjarkøys vikinghistorie har pågått siden 2013 i regi av Harstad kommune og Sør-Troms regionråd. Vi har tilnærmet oss samarbeid med Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) siden 2014. Samarbeidet ble etablert for alvor da de fikk på plass egen prosjektleder for nasjonaljubileumsarbeidet i 2017. Prosjektleder for Tore Hunds rike er deltaker i arbeidsgruppa for det nasjonale nettverket. Nettverket består av regioner i hele landet som jobber sammen for formidling av sin del av norgeshistorien frem mot jubileet i 2030. Vår regions markeringsår i det store nasjonaljubileumsarbeidet er som nevnt 2023. Vi må derfor rette fokus på formidling av kunnskap om vår middelalderhistorie, spesielt vikingtiden med aristokraten Tore Hund i spissen. Historien er mektig, men underkommunisert. Vi ønsker å engasjere barn og unge, gi dem kunnskap om vår nære historie og dermed bygge stolthet og identitet for kommunen og regionen. Dette kan igjen være med å påvirke til at de blir boende i regionen eller flytter tilbake etter endt utdanning. Historielag og andre faginteresserte etterlyser også denne formidlingen. Ved utarbeidelse og gjennomføring av flere kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement vil vi kunne fortelle historien til flere.

Prosjekt mål

Prosjektets formål: Hensikten med hovedprosjektet Tore Hunds rike er å løfte frem regionens historie gjennom deltakelse i «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år»

Vi har tre faser i hovedprosjektet:

1, OPPRIGG (2021-2022)

Mål: Klargjøre Bjarkøy, Harstad og regionen på vertskapsrollen for markerings-året 2023 gjennom forankring, formidling, forskning og programskaping.

Delmål:

- Forankring hos skoler, barnehager, lokalbefolkninga og regionen, til næringsliv, reiseliv og politikere
  - Formidling av historien, ressursene i Øyriket (herunder lokalmat) og jubileumsarbeidet spisset til ulike målgrupper
  - Forskning gjennom flere forskningsoppdrag (UiT), påvirke til gjennomføring av flere utgravninger og synliggjøring av kulturminner i regi av Tromsø museum og TFFK.
- Forberede feiring gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement, programskaping og -lansering. Skaffe videre finansering til fase 2.

2, ISCENESETTELSE OG FEIRING (2023)

Mål: Organisere og gjennomføre jubileumsplanene gjennom markeringsåret 2023 med overordnet tema ressurser og rikdom.

3, NEDRIGG til flytende kunnskapsplattform (2024-2030)

Mål: aktivt dra nytte av erfaringene (rikdommen) fra 2023 og samle dette til en dynamisk og aktiv kunnskaps- og kommunikasjonsplattform som holdes flytende til 2030.

Denne søknaden gjelder fase 1, OPPRIGG, fra høst 2021 til desember 2022.

Forankring

Prosjektet Tore Hunds rike er forankret i følgende **planer og strategier**:

1, Den politiske plattformen til fylkesrådet for Troms og Finnmark fylkeskommune "Et sterkt nord."

Følgende mål og ambisjoner fra plattformen mener vi samsvarer med dette prosjektet (vår kommentar i kursiv):

- Å være en pådriver for nyskaping og innovasjon som bidrar til økt verdiskaping for landsdelen og nasjonen. *Effekten av arbeidet vi er i ferd med å gjøre, vil kunne være innovasjon og nyskaping i form av nye arbeidsplasser, nye reiselivsprodukter og innovative formidlingsmetoder. For eksempel seilassen «I Tore Hunds kjølvann» med Anna Rogde.*
- De samarbeidende partiene vil stå for en politikk sterkt forankret i vår historie, felles kulturarv og flerkulturelle særpreg. Samisk og kvensk språk, kultur og identitet har en bærende posisjon i regionen. *Den samiske delen av vår middelalderhistorie er likestilt og like naturlig med som den norrøne delen i vårt arbeid.*
- Strategisk og langsiktig planlegging for god samfunnsutvikling basert på regionale fortrinn og utfordringer er en forutsetning for å lykkes som regional utviklingsaktør. *Harstad kommune har siden sammenslåingen med Bjarkøy i 2013 jobbet med formidling av Bjarkøys vikinghistorie. Dette har også vært og er støttet av regionrådet.*
- Samarbeidspartiene vil styrke og videreutvikle fylkeskommunens samarbeid med den samiske og kvenske befolkningen, samiske og kvenske organisasjoner og Sametinget. Vi ønsker å løfte samisk og kvensk språk og kultur inn som en naturlig del av den helhetlige samfunns- og næringsutviklingen i hele landsdelen. *Vi har seniorrådgiver fra Sametinget med i styringsgruppa og vi har en prosjektleder fra Várdobáiki samisk senter med i prosjektgruppa. Sistnevnte er i gang med et eget delprosjekt avledet av hovedprosjektet Tore Hunds rike. Her er målet å frem samene i det historiske materialet som blir formidlet til oss gjennom blant*

annet skoleverket. Várdobáiki er lokalisert i et stort omland der same og den norrøne befolkninga samhandlet.

- *Ungdommen er framtida, og må inviteres med for å forme sin egen framtid i det nye fylket. Ungdomsrådet i Harstad kommune er en ressurs og samarbeidspartner i prosjektet. Det samme er Ungt Entreprenørskap Sør-Troms. Vi skal forankre historien hos barn og unge. Vi skal engasjere alle barnehager og skoler i Harstad til å komme med innspill til programmet for 2023.*
- *Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet (UiT), skal holde høy standard på forskning og utdanning. Ved å bruke disse institusjonene til ulike oppdrag i fylket, vil det utvikles kompetanse som ulike lokale brukere og næringsliv kan dra nytte av. Det er viktig at disse institusjonene blir kjent med næringslivets og samfunnets behov for utvikling av høyere kompetanse, og at de bidrar til utvikling av et offensivt og nyskapende næringsliv, basert på regionens fortrinn. I forprosjektet gjennomførte en doktorgradsstipendiat ved UiT en historiografisk gjennomgang og sammenstilling om Tore Hund. Vi har mål om å få gjort flere forskningsoppdrag i hovedprosjektfasen.*
- *Kunst, kultur og kreative næringer er viktige komponenter i en samlet reisemålsopplevelse. Derfor er forvaltning av og arbeid med kunst, kultur og kulturarv også meget viktig for reiselivet og turismen. Vi har med flere delprosjekter som er innenfor kunst, kultur og kulturarv – se prosjektbeskrivelsen, aktivitets- og milepælsplan og samarbeidsavtalene som er vedlagt.*
- *Legge til rette for å bruke kulturminner som en del av opplevelsesproduksjonen og utvikle eget program for bruk av kulturminner i næringsssammenheng. Samtidig med forprosjektet gjennomførte arkeologer fra Tromsø museum og TFFK utgraving på området der nauset til Tore Hund sto. Resultatene av utgravingen antyder at det var flere naust eller bygninger i nærheten. Dette ønsker vi å finne ut av ved å påvirke til gjennomføring av flere utgravinger. Formidling av nauset som utgravingene antyder, er noe vi ønsker å få til, blant annet i samarbeid med EU-prosjektet Auroral (se samarbeidsavtale).*
- *I samarbeid med mangfoldet av kunst- og kulturarbeidere og –formidlere, og sammen med ansvarlige for oppfølging på området, bidra til gode betingelser, høy kvalitet og god formidling av kunst og kultur i fylket. Flere av delprosjektene som er omtalt i prosjektplanen vil bruke aktører fra ulike miljøer innen kunst og kultur. Eksempelvis operafest, Várdobáikis prosjekt «Tore Hunds kofte» og Sør-Troms Museums historiske seilas «I Tore Hunds kjølvann».*

2, Matstrategi Troms og Finnmark: Målet her er å styrke produsentene av mat og drikke, og gi kundene et mangfold av arktiske smaker. I dette prosjektet har vi følgende samsvarende ønsker/mål innen lokalmat-segmentet som den fylkeskommunale matstrategien (*våre kommentarer i kursiv*):

- *Potensiale for videreutvikling av nisjeprodukter i tråd med etterspørselen fra markedet. Øyriket har flere nisjeprodusenter. Vi ønsker i samarbeid med Bondens marked Midtre Hålogaland å få disse frem.*
- *Produsentene må bli enda flinkere til å se også reiselivet og opplevelsesnæringer som et marked. Effekten av arbeidet vi skal gjøre, vil være at Øyriket i større grad utvikles til et reiselivsprodukt og er i stand til å ta imot tilreisende.*
- *Med små aktører er det viktig at en samarbeider for å nå ut til større og betalingsdyktige markeder. Bondens marked Midtre Hålogaland er med som samarbeidspartner. På deres arrangementer kan du kjøpe lokalmat direkte fra bonden.*

- Å produsere mest mulig mat på en bærekraftig måte i forhold til det ressursgrunnlaget man har lokalt blir stadig viktigere. *I samarbeid med Bondens Marked skal vi arrangere fagseminar med tema som bærekraft, produktutvikling og rekruttering.*
- Utvikling krever omstilling, ny teknologi og kunnskap. *Viser til fagseminar vi skal gjennomføre i samarbeid med Bondens Marked.*
- Bærekraft er egenskapen som er viktigst i markedsføringen av arktisk mat. Bærekraft er derfor svært viktig å ivareta, både i produksjon og kommunikasjon av arktisk mat. *For Bondens Marked sine produsenter er det et krav at råvarene de bruker i sin produksjon er lokale og sporbare. Det betyr at de færreste bruker ingredienser som er fraktet langt. Om de er fraktet, settes det et krav om at råvarene skal være norske. Produksjonen skal ha et håndverksmessig og småskala preg, kun unntaksvis brukes maskiner og utstyr i matproduksjonen. I tillegg skal produsenten selv stå for salget på Bondens marked. Dette for å skape en møteplass mellom forbruker og produsent, for kunnskapsutveksling; for eksempel formidling av kunnskap om tradisjonsmat og produksjonsmåte.*

3, FNs 17 bærekraftsmål

I Harstads kommuneplan, samfunnsdelen, er forankringen til FNs bærekraftsmål beskrevet slik vi også vil forankre Tore Hunds rike som samfunnsutviklingsprosjekt: Harstad skal ha en framtidrettet og ansvarlig vekst, der all utvikling og etablering skjer på en bærekraftig måte – miljømessig, sosialt og økonomisk. Bærekraftig utvikling handler om å imøtekomme dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Bærekraft handler om miljømessige, økonomiske og sosiale betingelser. Det handler om å ta vare på naturen og naturressursene for fremtidige generasjoner, det handler om å ha noe å leve av og noe å leve for.

FNs 17 bærekraftsmål, kategorisert som økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, ligger til grunn for samfunnsmålene til Harstad kommune. På toppen troner «Samarbeid for å nå målene». Fra Harstad kommunes kommuneplan, samfunnsdel.

Følgende bærekraftsmål og delmål er mest relevante i dette prosjektet *(våre kommentarer i kursiv):*

Mål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk. *Med samarbeidet med Bondens marked Midtre Hålogaland vil vi etterstrebe å nå dette målet. Spesielt der delmål 2,3 og 2,4 relevante for vårt prosjektarbeid.*

Mål 3: God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. *De naturgitte forutsetningene for dette ligger allerede klart i Øyriket. Utfordringen er infrastruktur og universell utforming. Dette er ikke et direkte oppdrag for prosjektet, men vi vil kunne påvirke slik at det blir tatt grep som følge av aktivitetene vi skal gjennomføre. Kunst- og kulturopplevelser er også viktig for god helse og psykisk helse.*

Mål 9: Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. *Viser til kommentar på mål nr 3. Prosjektet kan påvirke slik at infrastruktur skjer på en bærekraftig måte. Utfordringen er at det i dag ikke finnes en konkret utviklingsplan for Øyriket der ny infrastruktur er planlagt, bortsett fra de generelle føringer og prinsipper i kommunens arealplan. Prosjektets medlemmer (bortsett fra ordfører) har begrenset med mandat og makt til å påvirke planene for bygging av bærekraftig infrastruktur, men vi kan påvirke gjennom kunnskap, engasjement og handlekraft.*

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. Herunder delmål 11.A) Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale planer. *Som vist i denne prosjektbeskrivelsen, er satsingen på Tore Hunds rike som konsept forankret blant annet i kommunens samfunnsdel av kommuneplanen og i en mulighetsstudie for Øyriket. Lykkes vi med alle tiltak vi har mål om å gjennomføre til og med 2023, er sjansen for et økt positivt fokus på Øyrikets historie og ressurser store. Da vil det være behov for ytterligere forankring i kommunens planer. Hvor vil vi dersom Øyriket har befestet sitt potensiale for utvikling? En ting er potensialet for å bli en kraftfull reiselivsdestinasjon, noe annet er at kommunen henger med for å støtte utviklingen. Det krever påvirkning fra prosjektets side i samspill med politisk vilje og handlekraft. Denne prosessen må skje på en bærekraftig måte økonomisk, sosialt og miljømessig.*

Mål 17 er selvsagt for å lykkes i dette prosjektet: Samarbeid for å nå målene. *Viser til samarbeids- og intensjonsavtaler og øvrige samarbeidspartnere nevnt i vår prosjektbeskrivelse. Skulle flere av samarbeidspartnerne trekke seg, vil vi måtte skaffe nye. Dette vil være en utfordring og kreve en ekstra innsats siden vi finner de aktuelle samarbeidsaktørene svært relevante.*

4, Mulighetsstudiet for Øyriket og kommuneplanens samfunnsdel (Harstad kommune):

<https://harstad.kommune.no/eknet/docs/dok/DOK00017.pdf> Side 12: Løfte frem Harstads vikinghistorie og kulturarv gjennom markering av Harstadregionen og Bjarkøys rolle i Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år med prosjektet Tore Hunds Rike.

5, Den politiske samarbeidsplattformen for Ap, Sp, SV, V og KrF i Harstad 2019-2023 under temaet Oppvekst og kultur står det: følge opp prosjektet «Tore Hunds Rike»:

<https://www.harstad.kommune.no/politisk-plattform-og-valgteknisk-avtale-2019-2023.6246422-175063.html>

6, I Hålogalandsrådets Strategisk plan for vekst og utvikling 2020-2023 er prosjektet Tore Hunds rike et av tiltakene: https://www.halogalandsradet.no/wp-content/uploads/2020/12/STRATEGISK-PLAN-HALOGALANDSRADET-16_12_20.pdf

7, Nasjonaljubileet 2030 - Norge i 1000 år som ledes av Stiklestad Nasjonale Kultursenter: samarbeidsavtale vedlagt. Med dette samarbeidet er vi også en del av det store nasjonale nettverket med kommuner, regioner og institusjoner som deltar i jubileumsarbeidet og -feiringen.

Prosjektorganisering

Prosjekteier: Harstad kommune

Styringsgruppe:

- Ordfører Harstad kommune, Kari-Anne Opsal (leder)
- Lars Børge Myklevoid, seniorrådgiver Sametinget

- Sabrina Van Der Ley, direktør Sør-Troms museum
- Arne Bernt Håkonseth, prost Trondenes prosti
- Henry Andersen, kommunalsjef kultur og oppvekst

Prosjektgruppe:

- Maren Aurebekk, Harstad kommune kulturenheten
- Tore Einar Johansen/Mona Høydahl, Trondenes historiske senter
- Ian Grohse, UiT
- Maria-Daniela Raasch, Trondenes kirke
- Tone Elvebakk, Vardobaiki samisk senter
- Renate Skredlund, Bondens Marked Midtre Hålogaland

Samspill med historielag, Ungt Entreprenørskap, lokalutvalget, barn og unge, ungdomsrådet, andre ressurspersoner.

Samarbeidspartnere

Etablerte:

- Deltakerne i styrings- og prosjektgruppa er også samarbeidspartnere. I tillegg har Sør-Troms museum, Várdobáiki samisk senter og Trondenes kirke egne prosjekter som defineres som delprosjekter i denne sammenheng.
- Stiklestad Nasjonal Kultursenter (samarbeidsavtale vedlagt) og det nasjonale nettverket av regioner/kommuner/institusjoner som deltar i jubileumsarbeidet.
- Ungt Entreprenørskap Sør-Troms
- Øyriket lokalutvalg
- Lev i Øyriket
- Ungdomsrådet
- Harstad Historielag
- Bjarkøy Historielag
- Auroral, EU-prosjekt
- Bondens marked Midtre Hålogaland
- Háleygvikingene
- Festspillene i Nord-Norge
- Harstad Kulturhus

Mulige/kommende (ikke kontaktet enda):

- Reiselivsaktører (Nord-norsk reiseliv, destinasjonsselskaper i regionen, Visit Norway, m.fl.)
- Eiere av fritidseiendommer i Øyriket
- Arctic Kids (www.arctickids.no)
- Bodø 2024
- Hålogaland Amatørteater (HATS): Ung Samisk Scene
- Avaldsnes, Tjøtta og andre historiske steder fra vikingtiden relevante for vår historie
- Kvæfjord Matkultur
- Andre samarbeidsaktører

Aktivitets- og milepælsplan

For å klargjøre Bjarkøy, Harstad og regionen på vertskapsrollen, skal vi gjennomføre følgende hovedaktiviteter:

- **Forankring** hos skoler, barnehager, lokalbefolkninga og regionen, til næringsliv, reiseliv og politikere
- **Formidling** av historien, ressursene i Øyriket (herunder lokalmat) og jubileumsarbeidet spisset mot ulike målgrupper
- **Forskning** gjennom å påvirke til flere forskningsoppdrag (UiT), flere utgravinger og synliggjøring av kulturminner
- **Forberede feiring** gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement, programskaping og -lansering. Planlegge og skaffe finansiering av fase 2 ISCENESETTELSE OG FEIRING

Hovedaktivitet	Beskrivelse av aktivitet	Oppstart	Ferdigstillelse
A: Forankring hos skoler og barnehager	1, Ungdomsskoler: gjennomføre Innovasjonscamp med tema jubileumsåret 2023	Høst 2021	Juni 2022
	2, Ungdomsrådet: jevnlig orientering og dialog, få innspill og synspunkter	Hele perioden	
	3: Videreutvikle og utarbeide nye opplegg for barnehager og skoler (grunnskolen og videregående) i samarbeid med relevante fagpersoner, Sør-Troms Museum og Den Kulturelle Skolesekken	Høst 2021	Vår 2022
	4: Inviteres inn til møter med næringslivet for å få innspill til arbeidet og avklare hvilken rolle næringslivet kan spille i programmet	Høst 2021	Vår 2022
	5: Invitere til samarbeid med destinasjonsselskaper og reiselivsaktører	Vår 2022	Desember 2022
B: Formidling av historien	1: Kommunikasjonsplan utarbeides for kontakt med media, sosiale medier, politikere, for kontakt med relevante aktører og mulige samarbeidspartnere, bidragsytere og sponsorer, det nasjonale nettverket og SNK	August 2021	Oktober 2021: effektivisering av kommunikasjonsplanen gjøres hele prosjektperioden
	2: Fagseminar med relevante temaer: utarbeide plan i samarbeid med prosjektgruppa, gjennomføre og evaluere	Oktober 2021	November 2022
	3: Utstilling med formidling av forskning og resultater av utgravinger	Høst 2021: utstilling med formidling av allerede utført forskningsoppdrag.	
	4: Vikingdag på Bjarkøy lik arrangementet i 2019 (forprosjektfasen)	Planlegging starter høst 2021	Gjennomføring juni 2022
	5: Holde kontakten med det nasjonale nettverket og formidle relevante budskap fra nasjonaljubileumsarbeidet, eks Olavsflammen, se Jubileumsplattformen	Hele perioden	
	6: Delprosjektene I Tore Hunds kjølvann, Grubleseminar, Trondenesdagene, Tore Hunds	Hele perioden	

	koft. Andre samarbeids- og formidlingsprosjekter		
C: Lokalmat – aktiviteter, formidling og produktutvikling	1: Planlegging og gjennomføring av aktiviteter sammen med Bondens Marked og andre relevante aktører. Formidling, produktutvikling og evaluering	August 2021	September 2022
	2: Planlegge innhold i program 2023 basert på fagseminar, aktiviteter og arrangement	Mai 2022	September 2022
D: Forskning gjennom flere forskningsoppdrag (UiT), flere utgravninger og synliggjøring av kulturminner	1: Påvirke til flere utgravninger i samarbeid med UiT, TFFK, Riksantikvar, m.fl.	Høst 2021	Høst 2022
	2: Påvirke til gjennomføring av flere forskningsoppdrag gjennom samarbeid med prosjektgruppa og UiT	Høst 2021	Desember 2022
	3: Synliggjøring av kulturminner: påvirke slik at TFFK markerer og synliggjør kulturminner, spesielt fra vikingtiden, på Bjarkøy. Samarbeid med «Auroral» EU-prosjekt	Høst 2021	Vår 2023
E: Forberede feiring gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement, programskaping og -lansering. Skaffe videre finansiering	1: Igangsettelse og koordinering av delprosjekter/tiltak: Festforestilling på Bjarkøy juni 2023: Få i gang forprosjekt: finansiering, organisering, skaffe manusforfatter/regissør, m.m. Samarbeid med FINN og Harstad kulturhus og aktører innen kreativ næring	Juni 2021	Januar 2022: finansiering og ramme på plass, videre arbeid med plan for gjennomføring klart
	Kunstinstallasjon som hedrer Tore Hund, søster Sigrid og bror Sigurd: søke midler, utlyse kunstkonkurranse, finne egnet sted	Høst 2021	Vår 2023
	Skape innholdet i programmet for 2023 i samarbeid med aktuelle aktører. Storslått programlansering høsten 2022	Januar 2022	September/oktober 2022
	Jobbe for finansiering av fase 2. Jobbe for en søkbar pott som lag, foreninger, kunst- og kulturaktører kan søke på for å delta med arrangement og aktiviteter	Februar 2022	August 2022
E: (forts) Følge med/sparre og samarbeidet med delprosjekter styrt av samarbeidspartnere	1: I Tore Hunds kjølvann 2: Grubleseminar 3: Trondenesdagene 4: Tore Hunds kofte 5: Lev i Øyriket 6: Auroral (digital plattformsløsning) 7: Andre samarbeidsprosjekter	Hele perioden	Deltakelse i programmet 2023: lansering september 2022
F: Sluttrapportering til TFFK	Sluttrapport fase 1 og revisjon. Påbegynne gjennomføring av jubileumsprogrammet 2023	Januar 2023	Februar 2023

Budsjett

Budsjettet henger sammen med hovedaktivitetene og har følgende kostnadsposter:

Budsjett THR "OPPRIGG"				
Kostnader	Høst 2021	2022	Jan/feb 2023	Sum
Prosjektledelse	240 000	630 000	30 000	900 000
<i>Prosjektadministrasjon:</i>				
Styringsgruppe	20 000	70 000	10 000	100 000
Prosjektgruppe	20 000	70 000	10 000	100 000
<i>Referansegrupper:</i>				
Barn og unge	3 000	20 000		23 000
Øyriket lokalutvalg	2 000	20 000		22 000
Lokalmat: Bondens marked	20 000	80 000		100 000
Reise- og møtekostnader	5 000	20 000		25 000
Forskning og formidling	10 000	50 000		60 000
Diverse kostnader	10 000	50 000	10 000	70 000
SUM	330 000	1 010 000	60 000	1 400 000
Finansiering				
<i>Egeninnsats:</i>				
Styringsgruppe	20 000	70 000	10 000	100 000
Prosjektgruppe	20 000	70 000	10 000	100 000
Barn og unge	3 000	20 000		23 000
Øyriket lokalutvalg	2 000	20 000		22 000
Harstad kommune	135 000	280 000	40 000	455 000
TFFK	150 000	550 000		700 000
SUM	330 000	1 010 000	60 000	1 400 000

Forklaring budsjettposter:

Prosjektledelse (PL) og prosjektadministrasjon: PL har ansvar for planlegging, organisering og gjennomføring av **hovedaktivitetene** i samspill med styringsgruppa og prosjektgruppa. I tillegg skal PL initiere, koordinere og følge opp delprosjektene operafest, kunstinstallasjon og lokalmat.

Forankring hos skoler, barnehager, lokalbefolkninga og regionen, til næringsliv, reiseliv og politikere

- Innovasjonscamp ved ungdomsskoler i Harstad kommune i samarbeid med Ungt Entreprenørskap

- Utarbeide opplegg for barnehager og skoler (grunnskolen og videregående) i samarbeid med relevante fagpersoner og Den Kulturelle Skolesekken (DKS). Utvikle videre Sør-Troms museums DKS-opplegg for vikingtid
- Ungdomsrådet: jevnlig orientering og dialog, få innspill og synspunkter
- Inviteres inn til møter med næringslivet for å få innspill til arbeidet og avklare hvilken rolle næringslivet kan spille i programmet
- Samarbeid med «Lev i Øyriket» og Øyriket lokalutvalg
- Invitere til samarbeid med destinasjonsselskaper og reiselivsaktører
- Orienter kommunestyret i Harstad jevnlig om fremdrift
- Orienter Hålogalandsrådet jevnlig om fremdrift
- Arbeide kontinuerlig med samarbeidspartnerne til prosjektet (se oversikt under punktet Samarbeid)

Formidling av historien og jubileumsarbeidet spisset mot ulike målgrupper

- Fagseminar med relevante temaer på ulike arenaer
- Fagseminarer ved Sør-Troms Museum også i samarbeid med fylkeskommunen
- Seilasen «I Tore Hunds kjølvann» med Anna Rogde
- Utstilling med formidling av forskning og resultater av utgravinger
- Vikingdag på Bjarkøy lik arrangementet i 2019 (forprosjektfasen)
- Utarbeide kommunikasjonsplan mot media og sosiale medier og gjennomføre planen
- Samarbeid med prosjektet AURORALS demonstrasjonspilot Reiseliv & Mobilitet (se beskrivelse i vedlagte samarbeidsavtale).
- Holde kontakten med det nasjonale nettverket og formidle relevante budskap fra nasjonaljubileumsarbeidet

Forberede feiring gjennom kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement, programskaping og - lansering

- Initiere og bistå delprosjektene operafest, kunstinstallasjon og lokalmat
- Følge opp/være orientert om fremdrift for de selvstendige delprosjektene (se samarbeidsavtaler)
- Skape innholdet i programmet for 2023 i samarbeid med aktuelle aktører
- Jobbe for en søkbar pott som lag, foreninger, kunst- og kulturaktører kan søke på for å delta med arrangement og aktiviteter

Kostnader til referansegruppene Barn og Unge og Øyriket lokalutvalg: Barn og unge er vår viktigste målgruppe. Derfor har vi synliggjort dette i budsjettet og vil rapportere på at forankringen mot denne målgruppa er gjort.

Lokalmat: dette er et nytt segment vi tar inn i arbeidet. Temaet for vårt år i 2023 er Ressurser og rikdom. I den forbindelse er mat høyst relevant, både i fortiden og i dag – og i fremtiden, ref. FNs bærekraftsmål. Vi har som mål å arrangere Bondens Marked i Øyriket i 2022. Basert på erfaringene her og gjennom andre aktiviteter for lokalmatprodusenter, skal vi planlegge for hvordan lokalmat skal inkluderes i hovedprogrammet for 2023. Vi vil dra inn flere samarbeidspartnere i prosessen tillegg til hovedaktør Bondens Marked. Vi vil kontakte alle relevante lokalmatprodusenter i Øyriket og øvrig i regionen. Vi skal planlegge og gjennomføre arrangement med fokus på kunnskapsformidling av lokalmatproduksjon og -tradisjoner fra det norrøne og samiske kjøkken. Planlagte aktiviteter i tillegg til Bondens Marked:

- Seminar om norrøn og samisk mattradisjon. Vikingenes hvitløk var ramsløk. De tappet sikkert bjørkesaft. Hvilken kunnskap hadde de om sopp? Hvordan brukte de ville urter og planter, både som mat og som medisin/omslag. Hva vet vi om dette og hva må vi forske mer på?
- Seminar om produktutvikling og -samarbeid på egnet sted hvor også naturen kan brukes for sanking, med næringsmiddelgodkjent kjøkken og eventuelt overnattingsmulighet samme sted. Produktene som kom ut av et slikt samarbeid lanseres på et Bondens Vikingmarked, med eget design i vikingånd. Mulig samarbeid med Nibio.
- Utnytte ressursene i den tause kunnskapen blant våre eldre i samfunnet: mange eldre kan mye om gamle mattradisjoner og som enten bor på aldershjem eller hjemme, og hvor kunnskapen forsvinner når de dør. Ved å la en informert intervjuer stiller rette spørsmålene slik at de fremmøtte lærer ny kunnskap om gammel mattradisjon.

Forskning og formidling:

- Vi har som mål å få til et eller flere forskningsprosjekt i samarbeid med UiT. Vi har god erfaring med dette fra forprosjektfasen. Samtidig må vi formidle og fortelle omverdenen hva vi har funnet ut. Dette kan gjøres gjennom en utstilling (fysisk og/eller digitalt).
- Vi ønsker også påvirke til gjennomføring av flere utgravinger på Bjarkøy. Resultatene må formidles fysisk på stedet, noe PL vil forsøke å få gjennomført i samarbeid med fylkeskommunen.

Reise- og møtekostnader kan være:

- Nettverksmøter i regi av det nasjonale jubileumsarbeidet
- Reiseutgifter til besøk i regionens kommuner (forankring)
- Reiseutgifter i forbindelse med samlinger (lokalmat, barn og unge) og seminarer
- Andre reise- og møteutgifter

Diverse kostnader kommer i tillegg.

Målgrupper

Barn og unge

- Alle barnehager og skoler i Harstad kommune, eventuelt skoler i regionen
- Ungdomsrådet, andre unge ressurser

Lokalbefolkningen

- Øyriket lokalutvalg
- Bjarkøy historielag og Harstad historielag
- Eiere av fritidseiendommer
- Grytøy oppvekstsenter
- Andre lokale utvalg/organisasjoner
- Harstad kommunes innbyggere
- Historieinteresserte

Tilreisende

- Regionens innbyggere
- Tilreisende (reiselivssegmentet kan deles ytterligere inn i del-målgrupper)

Resultater

- Bjarkøy, Harstad og regionen er opplært og opplyst - og klar for vertskapsrollen for markerings-året 2023.
- Vi har gjennom ulike metoder og plattformer formidlet vikinghistorien
- Vi har synliggjort ressursene i Øyriket til ulike målgrupper
- Vi har forankret jubileumsarbeidet hos skoler, barnehager, lokalbefolkninga og regionen, til næringsliv, reiseliv og politikere
- Vi har gjennomført et eller flere forskningsoppdrag i samarbeid med UiT
- Flere utgravinger er gjennomført av Tromsø museum og TFFK
- Kulturminner i Øyriket er synliggjort
- Bærekraftige lokalmatprodusenter i Øyriket er synliggjort og har fått kunnskapsløft gjennom fagseminar og arrangement
- Vi har gjennomført kunnskapsbaserte aktiviteter og arrangement, fagseminar m.m.
- Vi har klart hovedprogrammet for 2023 og har gjennomført storslått lansering av dette
- Prosjektledelsen har initiert og koordinert delprosjekter som beskrevet i søknaden
- Selvstendige delprosjekter er i rute
- Vi lagt grunnlaget for et samspill mellom lokalmat og aktører innen kreative næringer
- Vi har påvirket til at Øyriket er mer modent som reiselivsprodukt
- Vi har påvirket til muligheter for verdiskaping og nye arbeidsplasser innen besøks- og opplevelsesnæringen
- Vi har mobilisert privat sektor som samarbeidspartner og sponsor for ulike delprosjekter og tiltak
- Programmet for 2023 inneholder aktiviteter og arrangement i hele regionen og bidrar med det til samhandling og samarbeid på tvers av kommunegrenser

Effekter

Effektmålene er knyttet til prosjektets langsiktige virkninger. Tiltak og prosjekter som fører til formidling og tilgjengeliggjøring av regionens historie vil kunne bidra positivt for regionens omdømme og identitet. Tore Hundts rike er et slikt tiltak.

Effekten av tiltakene vi skal gjennomføre i perioden 2021-2023 skal være synlige og målbare slik:

- Påbegynt flere nytenkende, bærekraftige og fremtidsrettete næringsutviklingsprosjekter/-tiltak innen næringene lokalmat, kreativ næring og/eller reiseliv
- Etablering av nye arbeidsplasser
- Bolyst: Øyriket er mer attraktivt som lokalsamfunn for næringsliv, innbyggere og besøkende

Vi er med dette prosjektet i ferd med å gjennomføre samfunnsutvikling i praksis, noe som indirekte vil føre til at Øyriket blir mer modent for å kunne bli en reiselivsdestinasjon av høy kvalitet infrastrukturmessig. De naturmessige forutsetningene er allerede der.

I sum vil prosjektet kunne bidra til økt bolyst. Det hele avhenger av videre finansiering og et godt samarbeid mellom mange aktører, ref. FNs bærekraftsmål nr 17.

Følgende samarbeids- og intensjonsavtaler med aktører innen kunst, kultur, lokalmat, reiseliv og kreative næringer er inngått:

- Stiklestad Nasjonale Kultursenter
- Festspillene i Nord-Norge
- Bondens marked Midtre Hålogaland
- Sør-Troms Museum
- Háleygvikingene
- Den Norske Kirke/Trondenes kirke
- Ungdomsrådet Harstad kommune
- Ungt Entreprenørskap Troms
- Várdobáiki samisk senter
- Øyriket lokalutvalg: Protokoll fra utvalgsmøte 15.03.21
- Lev i Øyriket
- Auroral (digitalt EU-prosjekt med prosjektledelse fra Narvik)
- Harstad Kulturhus

Lenker:

Norge i tusen år: <https://norgeitusenaar.no/>

I Tore Hunds rike: <https://www.harstad.kommune.no/tore-hunds-rike>

I Tore Hunds kjølvann: <https://www.stmu.no/Aktuelt/Index/572>

Háleygvikingene: <https://haleygvikingmarked.wordpress.com>

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

**TORÉ
HUNDS
RIKE**